

Waldorfföreningen, Martinaskolan, ekonomisk förening

Org.nr. 716444-9576

Beslut för förskoleklass och grundskola efter riktad tillsyn av Martinaskolan belägen i Göteborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Waldorfföreningen, Martinaskolan, ekonomisk förening att senast den **1 mars 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa den påtalade bristen samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för åtgärderna i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalad brist) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken Motivering till föreläggande.

Ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen konstaterar att Waldorfföreningen, Martinaskolan, ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar för att bedriva skolverksamhet enligt författningarnas krav. (2 kap. 5 § skollagen)

Åtgärder

Huvudmannen ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Detta innebär att huvudmannen ska:

- Se till att verksamheten bär sina kostnader.
- Återställa det bundna egna kapitalet så att det minst motsvarar medlemsinsatserna, det vill säga 6 600 kronor.
- Betala skulder senast när de förfallit till betalning.

Redovisning

Huvudmannen ska visa sina ekonomiska förutsättningar fram till ovan angivet redovisningsdatum genom att inkomma med ekonomiska underlag enligt följande:

- Årsredovisning för 2020/2021, inklusive underskriven revisionsberättelse, rättvisande och avstämd resultat- och balansrapport för perioden 1 juli 2021 till och med 31 december 2021, uppgifter om aktuellt elevantal vårterminen 2022 samt ett skattekontoutdrag för perioden 1 juli 2021 till och med 31 december 2021.

Bakgrund och utredning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Waldorfföreningen, Martinaskolan, ekonomisk förening under hösten 2020 och våren 2021 efter en signal om huvudmannens ekonomiska förutsättningar som framkommit genom Skolinspektionens löpande ekonomiska bevakning av enskilda huvudmän.

Tillsynen har omfattat en kontroll av huruvida huvudmannen har de ekonomiska förutsättningarna som krävs för att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten samt en ägar- och ledningsprövning samt om huvudmannen ser till att rektorer som anställs vid skolenheten har pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet.

Under utredningen har huvudmannen fått besvara en rad frågor och ombetts skicka in dokumentation vilken ligger till grund för bedömningen. Skolinspektionen har även begärt att få ta del av dokumentation från andra myndigheter. Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. I dessa uppgifter ingår årsredovisningar för räkenskapsåren 2018/2019 och 2020/2021, preliminär resultat- och balansrapport för perioden 1 juli 2020 till 31 december 2020 samt en specifikation för konto 2910 och 2940 per 30 juni 2020. Utöver detta har uppgifter inkommit via epost från huvudmannen den 11 och 26 januari 2021 och intervju genomförts med företrädare för huvudmannen per telefon den 18 januari 2021.

Bedömning

Föreläggande

Ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionens bedömning

Huvudmannen bedöms sakna ekonomiska förutsättningar som lever upp till författningskraven. Av utredningen framgår att verksamheten inte bär sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna och att huvudmannen därmed går med förlust. Vidare är huvudmannens egna kapital negativt och huvudmannen saknar därmed medel att hantera resultatmässiga förluster. Att de kortfristiga skulderna per den 30 juni 2020 översteg omsättningstillgångarna, i kombination med att huvudmannen inte bär sina kostnader och att det egna kapitalet är negativt, innebär en

risk för att huvudmannen inte kommer kunna betala sina skulder när de förfaller till betalning.

Skolinspektionens bedömning förändras inte av att huvudmannen för perioden den 1 juli till och med den 31 december 2020 bär sina kostnader. Vinsten enligt rapporten räcker inte för att återställa det egna kapitalet om hänsyn tas till avskrivningskostnader och del av lönekostnad som inte finns upptagna i rapporten.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudman för bland annat förskoleklass och grundskola. Godkännande ska lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Skolinspektionen har enligt 26 kap. 3 § p 5 skollagen tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen.

Av förarbetena (prop. 2017/18:158 s 50 f. och s 122) till ovanstående bestämmelser framgår bland annat följande. Den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Bestämmelserna om krav på ekonomiska förutsättningar syftar bland annat till att minska risken för plötsliga nedläggningar.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Huvudmannen har inte burit sina kostnader och redovisar en förlust enligt årsredovisningen för 2019/20 på minus 764 000 kronor. Det egna kapitalet per den 30 juni 2020 uppgår till minus 739 000 kronor och är därmed förbrukat. Detta innebär att huvudmannens skulder överstiger de totala tillgångarna med motsvarande belopp och att det därmed saknas medel för att täcka resultatmässiga förluster.

Huvudmannen redovisar i den preliminära resultat- och balansrapporten en preliminär vinst om 751 000 kronor, för perioden den 1 juli 2020 till och med den 31 december 2020. Dock räcker inte detta för att återställa det egna kapitalet, då resultatrapporten saknar både avskrivningskostnader och lönekostnader avseende ej utbetald löneskuld.

Enligt årsredovisningen 19/20 uppgick avskrivningskostnaderna till 117 000 kronor. Enligt balansrapporten för perioden den 1 juli 2020 till och med den 31 december 2020

och av en specifikation för konto 2910 och 2940, framgår att det fanns en löneskuld per den 30 juni 2020 om nästan 800 000 kronor. Av samma balansrapport framgår att löneskulden inte fanns kvar per den 31 december 2020. Företrädare för huvudmannen har uppgett att beslut har fattats om en förändrad utbetalning, det vill säga en tidigareläggning av utbetalningen. Företrädaren för huvudmannen har i kompletterande svar den 26 januari 2021 uppgivit att utbetalningen som skulle skett i januari skjutits fram för att undvika ett för lågt banksaldo. Huvudmannens hantering av löneskulden innebär att för låga kostnader redovisats per den 31 december 2020.

Det finns inga betalningsanmärkningar eller någon skuld till kronofogden enligt UC-utdrag daterat den 4 februari 2021.

Motivering till föreläggande som ingripande

Waldorfföreningen, Martinaskolan, ekonomisk förening uppfyller inte lagens krav på att ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Huvudmannen föreläggs därför att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- Huvudmannen ser till att rektorer som anställs vid skolenheterna har pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet samt att de har gått, går eller kommer att gå särskild befattningsutbildning eller utbildning som kan jämföras med denna. (2 kap. 11-12 §§ skollagen)
- Huvudmannens ägar- och ledningskrets har genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i skolförfattningarna, arbetsrätt, arbetsmiljölagstiftning och de ekonomiska regelverken för att bedriva skolverksamhet i enlighet med författningarnas krav. (2 kap. 5 och 5a §§ skollagen)

Motivering

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Waldorfföreningen, Martinaskolan, ekonomisk förening uppfyller lagens krav inom rektorns pedagogiska insikt samt inom ägar- och ledningsprövning.

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: styrelseledamot tillika ordförande Beata Argarius Berntsson, styrelseledamot Mattias Collin, styrelseledamot Maria Tickner Erling, styrelsesuppleant Elisabeth Nilsson och styrelsesuppleant Carin Schött.

Även bolaget Nordic Payroll Group AB har ingått i Skolinspektionens utredning i egenskap av närstående bolag.

I den slutliga handläggningen har även utredaren Frida Hedberg, ekonomen Anna Finnstam och regionsstabsjurist Johan Kylenfelt deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

X Frida Eek

X Christian Floer

Enhetschef

Signerat av: Frida Eek

Föredragande

Signerat av: Christian Floer

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Martinaskolan

Fakta om Martinaskolan

Martinaskolan är en fristående grundskola med waldorfpedagogik. Skolan ligger i stadsdelen Östra Göteborg i Göteborgs kommun. Huvudman för skolan är Waldorfföreningen Martinaskolan Ekonomisk Förening (organisationsnummer 716444-9576).

Skolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1-9, samt fritidshem. På skolenheten finns vid Skolinspektionens tillsyn 157 elever.